

From: "Ólafur K. Ólafs" <olafur@lsb.is>

Date: Thu, May 18, 2017 at 3:31 PM +0000

Subject: Varðar aths og áriðandi skilaboð vegna frumvarps nr 67 um Lsj bænda

To: "Óli Björn Kárason" <olibjorn@althingi.is>

Cc: "Lilja Alfreðsdóttir" <liljaa@althingi.is>, "Katrín Jakobsdóttir" <katrinja@althingi.is>, "Smári McCarthy" <smarim@althingi.is>, "Jón Steindór Valdimarsson" <jonv@althingi.is>, "Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir" <aslaugs@althingi.is>, "Vilhjálmur Bjarnason" <vilhjalmurb@althingi.is>, "Brynjar Þór Nielsson" <brynjarn@althingi.is>, "Rósa Björk Brynjólfsson" <rosabjork@althingi.is>, "Logi Einarsson" <logie@althingi.is>

Sæll Óli Björn

Hef heyrt að nú eigi að keyra í gegn óbreytt frumvarp um brottfall laga um Lsj bænda, ÞRÁTT FYRIR athugasemdir sem sendar hafa verið efnahags- og viðskiptanefnd, m.a. frá stjórn Lífeyrissjóðs bænda.

1. Athygli vekur að í minnisblaði fjármálaráðuneytisins dags. 30. mars 2017 er hlutum í fortíðinni snúið á haus, meðal annars er því haldið fram að útgreiðslu 294 mkr úr ríkissjóði 2010, sbr. ákvæði um Lífeyrissjóð bænda í samningi 2010 milli sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og BÍ, hafi verið til að standa straum að skuldbindingum skv. 6. gr. laga nr 12/1999, makalífeyrisgreiðslum, en ekki til að auðvelda aðlögun sjóðfélaga að breyttu fyrirkomulagi mótframlagsgreiðslna eins og segir í tilvísuðum samningi frá árinu 2010. Ríkissjóður hætti greiðslum mótframlags í sjóðinn 2010 og hefur mótframlag verið greitt af sjóðfélögum síðan þá að undanskildu þessum 294 mkr. aukaframlagi.

2. Hér reynir ríkissjóður (fjármálaráðuneytið) að tryggja sig með því að koma með eftir á skýringu að ákvörðuð greiðsla 2010 hafi verið fyrir eitthvað allt annað en til greiðslu mótframlags í sjóðinn. Til uppl. skal þess getið að sjóðurinn ráðstafaði þessum 294 mkr í mótframlagsgreiðslur í sjóðinn 2011 og 2012 skv. samkomulaginu þannig að hvernig má það vera að sjóðurinn eigi að geta notað þessa fjármuni til að standa straum að ævilöngum makalífeyri þeirra sem ekki hafa öðlast réttindi til útgreiðslu úr sjóðnum, hvorki fyrir eigin réttindaávinnslu né fyrir framsal á réttindum hins látna. Þú notar ekki sömu krónuna tvisvar, svo mikið er víst.

2. Ákvörðun Alþingis að setja inn makalífeyrisréttindi ævilöng í lögin um sjóðinn til útvaldra, þeirra sem hvorki hafa fengið þau fyrir eigin réttindaávinnslu né framsal á réttindum hins látna, vekur furðu þar sem hún var ekki fjármögnuð þegar hún var sett í lögin. Skuldbinding vegna þeirra mun því alltaf lenda á ríkinu ef lagastoðin er ekki til staðar.

3. Um leið og lögin eru felld úr gildi, er ekki hægt að mismuna sjóðfélögum. Við erum þá farin að greiða ævilangan lífeyri út á 0 (núll) réttindi og það aðeins til útvaldra, úr sameiginlegum sjóði annarra sem ekki njóta sömu kjara og skerðir það þá þeirra kjör. **Purfum ætíð að gæta jafnræðis gagnvart þeim sem eiga réttindi í sjóðnum.**

4. Lögfræðileg léttúð ráðuneytisins í umgengni við lögfræðilegar spurningar sem varða fjölda fólks miklu, sæta óneitanlega furðu. Auðvitað breytir það engu þó áður hafi jafnframt verið fjallað um tilvitnuð réttindi í samþykktum sjóðsins þar sem réttindin hljóta að falla niður

þegar lagastoðinni er kippt undan þeim. Það er vissulega rétt hjá ráðuneytinu að hægt er að veita rýmri rétt til handa sjóðfélaga með samþykktum. **Það á hins vegar eingöngu við um réttindi sem deilast á fullgilda sjóðfélaga, þ.e. sjóðfélaga með áunnin réttindi, enda sé þeim viðbótargæðum úthlutað til sjóðfélaga með lögmætum hætti.**

5. Í bréfi sínu vísar ráðuneytið í tilvísuð ákvæði hjá Stapa og Lífsj verslunarmanna, og segir þau sambærileg og 6. gr. hjá Lsj bænda, sem er alrangt. Í tilviki Lsj verslunarmanna og Stapa er um að ræða fullgilda sjóðfélaga með réttindi þar sem réttindin eiga við alla sem uppfylla tiltekin aldursákvæði. Það á svo sannarlega ekki við í tilviki Lífeyrissjóðs bænda eins og fram hefur komið.

6. Fram hefur komið að skuldbinding skv. 6 gr. sé 806 milljónir króna og eigi við 2100 manns. Þetta eru fjármunir og skuldbinding sem stjórn Lífeyrissjóðs bænda hefur ekki heimild til að halda áfram greiðslu á, ef lagastoðinni er kippt undan.

Eitt er í öllu falli víst; hvorki núverandi stjórn né komandi stjórnnum sjóðsins verður stætt á því að úthluta án lagastoðar réttindum út fyrir hóp þeirra greiðsluþega sem byggja rétt sinn á hefðbundinni réttindaávinnslu.

Að síðustu er rétt að áréttta að réttindi þau sem hér er um að tefla eru í raun kvenréttindi, réttindi sem bráðabirgðaákvæði 6. gr. í lögum nr. 12/1999 var ætlað að tryggja. Konurnar unnu á býlunum til jafns við karlana, en var meinuð aðild að lífeyrissjóðnum allt til ársins 1984 vegna mótframlagsgreiðslna úr ríkissjóði. Ákvæði 6. greinar er tilkomið vegna þeirra hjóna sem ekki skiptu réttindum á milli sín fyrir tímabilið 1971-1983 þegar konunum var ekki heimilt að greiða í sjóðinn. Við fráfall bónda, sem aflaði sér réttinda á þessum árum, á kona hans rétt á venjulegum makalífeyri út á öll réttindi bóndans í tvö ár eins og hefðbundið er. Eftir þann tíma á makinn rétt á ævilöngum lífeyri út á helming þeirra réttinda sem bóndinn aflaði á árunum 1971 -1983.

Í dag eru breyttir tímar, sem betur fer, þar sem nú eru bæði hjóna talin bændur í öllu tilliti. Það breytir ekki því að enn er við fortíðardrauga að etja í jafnréttismálum. Margumræddri 6. gr. laga nr. 12/1999 var einmitt ætlað að kveða einn slíkan niður.

Því er skorað á nefndina og Alþingi að hrapa ekki að neinni lögleysu og hafna frumvarpi nr. 67.

Nánari upplýsingar góðfúslega veittar.

Með kveðju / Regards,
Ólafur K. Ólafs
Frankvæmdastjóri / Managing Director
